

Ocak-Şubat 1973

Sayı 101-102

Bu sayıda:

- Durum
- Cumhurbaşkanı seçimine hazırlık
- İşsizlik sorunu
- Avrupa kamyonu Türkiye'yi yargılıyor
- Ocak-Şubat aylarında işçi hareketleri
- Yabancı ülkelerdeki aydınlar
- Viyetnam halkının zaferinden alınacak dersler
- Doların yıpranması ve emperyalizmin genel bunalımı üstüne
- Hikâye: Kazık
- Şiirler
- Okuyucu mektupları

YURDUN SESİ

Aylık dergi

POLİTİKA

EKONOMİ

KÜLTÜR

TÜSTAV

Bu sayfa sizin

Maaşın yüzde 40'ı kira

Memurların geçim sıkıntısı çektiği gerçektir. Bunun aksini hiç kimse savunmaz. Hayat pahalılığının önüne geçmek lâzım. Maaşlara ne kadar zam yapılırsa yapılсын önemi yoktur. Çünkü, fiyatlar devamlı artmaktadır. Elbette ki her şey kontrole tabi tutulmalıdır. Örneğin ev kiralariyle hiç ilgilenen yok. Bu iş ev sahiplerinin insafına kalmıştır. İkide bir zam istiyorlar ve yapıyorlar. Bugün memur, maaşının yüzde kırkını ev kirasına vermektedir. Maaşının geri kalan kısmı ile tabii zor geçinmektedir.

İlgililer takdir komisyonları çıkararak ev kiralalarına takdir koymalıdır. Memurların mesken durumu ele alınmalı, kesilen % 5'ler ile evi olmayanlara mesken kredisi verilmelidir. Büyük şehirdeki küçük memurların mesken sıkıntısı çekmemesi için hükümetten tedbirler istemek hakkımızdır.

Selim Öztürk – Ankara

Öğretmenleri uğurluyoruz

«Aldıkları maaşla geçinemediklerini» söyleyen Balıkesirli dört öğretmen hanım görevlerinden istifa ederek, işçi olarak Almanya'ya gitmişlerdir. Sabiha, Feriha, Muhsine ve Sevim adlı tecrübeli öğretmenler B. Almanya'da bir fabrikada «montaj işçisi» olarak çalışacaklardır. Öğretmenlerin ifadesine göre, her biri ayda en az 700 mark alacak. Sekiz yıllık öğretmen olan Feriha Şahan, Almanya'ya gitmekten memnun olmadıklarını söylemiş, «fakat buradaki maaşımızla geçinememiz çok zor» demiştir.

Sayın Eğitim Bakanı, ortada bir gerçek var: «Gidiyorlar!» Bir yandan yüzlerce öğretmensiz okul, beri yandan «Dur» denilmez bir gerçek. Bunun çaresi bulunamazsa yandı yavrularımız. Gidenler şu hakikati ortaya seriyorlar. «Geçinemiyoruz!» Sen, bu gidenlerin başısın. Çare bulmaya mecbursun. «Kemer sık», «fedakârlık mesleği», gibi lâfların zamanı çoktan geçti. Durum apaçık. Öğretmensiz okulların sayısı çığ gibi büyüyor.

Bir doktor – İzmir

Altı yıldır işsizim

Makine teknikeriyim, altı yıldan beri iş aramaktayım. Askerliğimi yaptığım halde gerek özel, gerekse devlet sektörüne yaptığım bütün iş isteklerim neticesiz kaldı. 1971 yılında Almanya'da çalışmak üzere İş ve İşçi Bulma Kurumu'na müracat etmişim. Hiç bir sonuç çıkmadı. Şimdi ise, kaliteli işçi artık yurt dışına gönderilmeyecek, şeklinde beyanlar işitmekteyiz. Yaşım 35 olduğu halde halâ baba ekmeği yiyorum. Çoğu müesseseler işe giriş yaşını 30 olarak adeta normlaştırmışlar. 30'dan sonra tecrübeli teknik elemana hayat hakkı yok demektir. İlgililere sesleniyorum. Teknik elemana yabancı ülke kapıları ya tamamen açılmalı, veya tezelden, yaşı geçmiş, yaşı geçmemiş gibi mülâhazalara bakmadan, teknik elemanlar yurt içinde vazifelendirilmelidir.

Orhan Arkan – İstanbul

Durum

1973 yılının ilk aylarının olayları, geçen yıl olduğu gibi sert bir sıkıyönetim terörü ve gittikçe bilinçlenen işçi hareketlerinin, buna karşı direnişleriyle gelişti. Ocak ve Şubat ayları içinde sıkıyönetimin terörüne, pasaklarına rağmen işçi hareketinin savaşı, zincirleme grevler şeklinde, memleketin hemen hemen bütün sanayi bölgelerinde devam etti. Meselâ Sümerbank iş yerleri, Koç Hondinge ait Silahtarağa Dökümhanesi, Kazlıçeşme Deri Fabrikaları, İzmit Good-Year, Gebze Krom-Çelik Sanayii ve İzmir Ges-İş Sendikasına bağlı işçilerin grevleri Ocak ve Şubat ayları içinde birbirini izliyerek devam eden grevlerden bazılarıdır.

Şubat ayı içinde Devrimci İşçi Sendikalarının 4. genel kurul toplantısı yapıldı. Toplantıda birçok işçi dertleri dile getirildiği gibi memleket sorunlarına da dokunuldu. Türk-İş genel sekreteri Halil Tunç ise, tertiplendiği bir basın toplantısında, hükümetin büyük çıkar çevrelerinin aleti olduğunu söyledi, işçi haklarına kimsenin dokunmaya gücünün yetmeyeceğini belirtti.

Bu olaylar geçtiği günlerde, Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner 274 sayılı Sendikalar Kanunu ile 275 sayılı Grev ve Toplu Sözleşme Kanunlarının değiştirileceğini açıklıyordu. Çalışma Bakanının bu sözleri, sıkıyönetim iktidarının işçi haklarına karşı resmen ve daha açık bir şekilde saldırıya hazırlandığını ortaya koyuyordu.

Bu durum karşısında artık direnişlerin demec ve bildiriler aşamasını geride bırakması, ortak mücadele eylemlerine hazırlık olmak üzere örgütlenme aşamasına geçmesi gerektiğini açığa vuruyordu. Şüphe yok ki, demec ve bildiriler her zaman baş vurulan aydınlatma yollarıydı. Tehlike bu yöntemlerle yetinmekten, daha ileri bir savaş aşamasına geçmenin gereğini duymamaktan ileri geliyordu. Oysa bakanın sözleri işçi haklarına karşı saldırının başlayacağını haber veren bir tehlike çanıydı. Bunu böyle anlamak ve ona göre eyleme hazırlanmak, iktidarın saldırısını daha hazırlık aşamasında boşa çıkarmak için şarttı. Vakit kaybetmeden, sendikal plânda bir eylem birliğini sağlamak üzere harekete geçmek, meselâ sendikalararası bir eylem birliği komisyonu kurmak, bir yandan iktidar çevreleri için bir ihtar olabilir, öte yandan da işçi sınıfının savaş gücünü bir araya toplamak ve daha da güçlendirmek yönünde esaslı bir adım teşkil edebilirdi.

26 Ocakta sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması için artık klâsik olan ve Millî Güvenlik Kurulu toplantısından Meclise kadar birçok kademeleri kapsayan senaryo bir daha sahnelendi.

Ne var ki, bu seferki senaryoda bir değişiklik vardı. Cuntacı paşalar Zonguldak ve Sakarya illerinde sıkıyönetimi kaldırmayı kararlaştırmışlardı. Bu bölgeler önemli işçi yataklarından olduğundan, belki de sıkıyönetimciler, sıkıyönetimin kaldırılmasıyla nasıl bir gelişme kaydedileceğini görmek istiyorlardı.

Sıkıyönetimin 9 ilde iki ay daha uzatılmasının gerekçesi, parlamentoda CHP'li ve

bazı bağımsız milletvekili ve senatörlerin sert tepkisiyle karşılandı, CHP ve bazı bağımsızlar sıkıyönetime karşı çıktılar ve karşı oy verdiler. Sosyalist akımın parlamentodaki tek temsilcisi sayılan senatör Fatma İşmen de, evvelce olduğu gibi, bu sefer de sıkıyönetime karşı oy kullandı.

Parlamento dışında ise işçi sınıfı ile beraber yurtsever mimar, mühendis gibi uzmanlar, bilim adamları ve diğer fikir işçileri de sıkıyönetim iktidarına karşı sert bir şekilde cephe aldılar. Mimar ve Mühendis Odalarının 19. genel kurul toplantısı İstanbul'da yapıldı. Toplantıda fikir işçileri de işçi sınıfının bir parçası olarak, sıkıyönetim iktidarının getirdiği bütün faşist kanun ve tedbirlere karşı çıktılar. Bu vesileyle işçi sınıfının gerek sayı, gerekse bilinç bakımından geliştiği, saflarını genişlettiği ve savaşının ulusal niteliğini arttırdığı görüldü.

Memleketimizde mevcut düzenin derin bunalımlarla sarsılması, egemen sınıfların dayanağı sayılan emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin bunalımının artması ve derinleşmesi, Türkiyedeki hakim sınıfların bunalımlarını artıran bir unsur, hem de esaslı bir unsur olarak beliriyor. Amerikan emperyalizminin Viyetnam'daki ve Çin-Hindî yarımadasının diğer ülkelerindeki yenilgisi, doların, yani Amerikan toplum düzeninin bunalımlarının derinleşmesi, şüphe yok ki emperyalizmin Türkiye'deki ortaklarını derinden sarsıyor, onların bunalımlarını artırıyor. Meselâ 13 Şubat'ta doların resmen yüzde 10 devalüe edilmesiyle, Merkez Bankasının kasalarında bulunan 1 milyar 500 milyon doları da aynı oranda devalüe etmiştir. Ama doların değerinin düşürülmesiyle, iş bitmedi, doların kıymetini hızla kaybetme süreci durmadı. Aksine, devam etti. Bu bunalımın nerelere kadar dayanacağını veya nasıl önleneceğini burjuva ekonomistleri bir türlü kestiremiyorlar. Kestirenler de susmayı yeğ buluyorlar. Bunalımın zaman zaman tekrarlanarak kapitalizmin, emperyalizmin çökmesine kadar süreceğine şüphe yoktur.

Elbette ki bu bir uzun süreç olacaktır. Ama bu süreç içinde Türkiye gibi az gelişmiş ülkeler, sırf emperyalizme bağılıkları nedeniyle onun bunalımlarını yüklenmektedir ki bu da toplum içinde derin sarsıntılara sebep olmaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkelerde güçlü bir sanayi bulunması, bunalımların hızını önemli ölçüde yavaşlatırken, aynı bunalımlar az gelişmiş ülkelerin bünyesini daha kısa zamanda ve daha derinden sarsmaktadır. Netekim Türkiye'de toplum sisteminin militarizasyonu, faşist terörü daha geniş ölçüde yerleştirme çabaları bu sarsıntının belirtileridir. Cumhurbaşkanlığı seçimi de bu militarizasyon sürecinin içinde bir aşamadan başka bir şey değildir. Cumhurbaşkanlığının işbirlikçi burjuvazinin elinde kalması emperyalizm için büyük bir önem taşıyor. Türkiye'de cumhurbaşkanının önemi büyüktür. Çünkü birçok yetki, hiçbir sorumluluk yükümlenmemesine rağmen, bu makamda toplanmıştır. Fakat emperyalizme bağlı bir adamı Çankaya'ya yerleştirmek görüldüğü kadar basit bir iş değildir. Dolayısıyla bu makama konmak için emperyalizme bağlı değişik gruplar arasında yarışma vardır. Bu sebepten OYAK tekelinin başında bulunan generallerle Morisson tekelinin çıkarlarını savunan Demirel grubu bu mevki ele geçirmek için uğraşıyorlar. OYAK grubunun Fransız, Batı Alman, Amerikan otomobil ve silâh tekelleriyle bağları vardır ve OYAK tekeli militarist kliğin politik

gücünü temsil etmektedir. Militarist klik ise Türkiye'de iktidarın gerçek sahibi olmak iddiasındadır. Bunun için de cumhurbaşkanlığı adayını, yani general Gürler'i perde arkası manevralarla dayattı. Her ne kadar Şubat ayı sonuna kadar Gürler'in adaylığı resmen açıklanmamış olsa da, dolaylı yollardan basına aktarılan haberlerde Gürler adı etrafında kamuoyu yaratılmaya çalışıldı.

Ne var ki, Demirel grubunun, bu anafor içinde yaptığı hesaplar da meydana çıktı. Demirel grubu bir yandan cumhurbaşkanlığı makamını ele geçirmek için çabalar harcarken, öte yandan halk yığınlarının militarist kiliğe karşı duyduğu nefreti bir seçim platformunda sömürmek taktiğini yürütüyor. İşte cumhurbaşkanlığı seçimi sorunu bu gibi Bizansvari entrika ve dalaverelere konu oluyordu. Oysa Anayasa, cumhurbaşkanlığı için, 40 yaşını tamamlamış bulunan, üniversite bitirmiş olan ve parlamento üyesi sıfatını taşımak gibi şartlar koymakla birden fazla aday gösterilmesini önermiştir. Bu adaylar kamuoyu önünde programlarını açıklamalı ve bu programlar üzerinde ulusal ölçüde tartışılmalıydı. Bu programlar, sendikalarda, basında, bilim çevrelerinde, gençlik arasında geniş ölçüde münakaşa edilmeli, ve kamuoyuna, isteklerine en uygun cumhurbaşkanlığı seçme fırsatı verilmeliydi. Kamuoyunun ise ulusal davalara sahip çıkacak, emperyalizmi sınırdışı edecek, demokratik reformları başaracak, sıkıyönetim gibi faşist yöntemlere son verecek, halkın demokratik haklarına saygı gösterecek, enflasyona, pahalılığa, tekellerin soygununa son verecek, demokratik gelişmeyi sağlayacak bir şahsın cumhurbaşkanlığına seçilmesinden yana olduğundan şüphe edilemez.

Y. S.

Cuntanın cumhurbaşkanı seçimine hazırlıkları

Cumhurbaşkanlığı seçimine birkaç haftalık bir zaman kaldı. Seçimin nasıl bir hava içinde, hangi koşullar altında yapılacağını şimdiden kestirmek güçtür. Şurası apaçık ki sıkıyönetim burada da sözünü söyleyecek, yani getirdiği baskı havası sürecektir. Şimdiye kadar hiç bir adayın resmen açıklanmamasına göre, kulis dolapları dönüp duracaktır.

Paşalar, 1961 Anayasasını Türkiye için bir «lüks» sayarak değiştirme çabalarını sürdürürken, cumhurbaşkanı seçimi gibi bir olayın bile karanlık şartlar altında geçmesini sağlamak için yeni yeni emirler veriyorlar. Netekim Yüksek Komuta heyeti toplanarak yeni baskı kararları aldı ve bir bildiri yayınlayarak Damokles'in kılıcının başlar üstüne biraz daha yaklaştığını hatırlattı. Yani hesabına gelmeyen şeyler konuşan, açıklayan, örgüt ve kişileri yine süngüyle susturdu. Tek sözle ikinci bir muhtıra vermiş oldu.

Bildiride, 12 Mart Muhtırasında yer alan hükümlere bazı partiler, kuruluşlar ve kişiler tarafından uyulmadığı, bu hükümlerin gerçekleşmesinin doğrudan doğruya veya dolaylı bir şekilde engellendiği, çeşitli konularda çeşitli beyanatlarda bulunul-

duğu ileri sürülüyor ve bütün bunlara son verilmesi emrediliyordu. Böylece paşalar gerçekleri yansıtan parti, kuruluş ve şahıslara gözdağı veriyordu. Ama bununla da yetinmediler. Basını ve ajansları susturmak amacıyla iç ve dış ajanslara resmen sansür kondu, gazete haberleri sıkıyönetimin kontrolü altına alındı.

Böylece paşalar, cumhurbaşkanı seçimi arifesinde, kamuoyu, basın, fikir özgürlüğü, demokrasi diye bunca lâfi edilen kavramları umursamadıklarını bir kez daha ortaya koydular. Bütün bunlar, paşaların seçim hazırlıklarının yalnız bir tarafıydı.

Şubatın son haftası geldiği halde, hiçbir aday isminin açıklanmamasına rağmen, perde arkasından Genel Kurmay başkanı Gürler'in adaylığını tezgâhladıkları ve adı etrafında kamuoyu yaratmaya çalıştıkları gazetecilerin gözünden kaçmadı.

Paşaların istediği OYAK'ın çıkarlarını koruyacak ve kendilerinin sözcülüğünü yapacak birinin cumhurbaşkanı olmasıdır. Bu niyetleri bütün tutumlarından belli. Paşalar parti liderleriyle az çok açık görüşmeler ve pazarlıklar yaparken, Amerikan büyükelçiliğiyle gizli temaslar da boşlamadılar. Zaten Vaşington'un onayını almadan ne yapabiliyorlar ki? Demirel de Amerikan büyükelçiliğini ihmal etmediği için, kafasında bir aday olduğunu açıklamaktan geri kalmadı. Ama bu kadar! Kimdir, nedir bu adam; hakikaten de aday gösterecek mi bilinmiyor. Kim olursa olsun, ister aday gösterilsin ister gösterilmesin, Demirel'in bir oyun oynaması beklenelidir. Çünkü askerler tarafından alaşağı edildiğini unutmamıştır. Bununla beraber, mesele yine süngüyle çözümleneceğe benzer.

İşte paşaların seçim hazırlıkları bundan ibaret. Bir yandan kamuoyunu, ajansları, gazeteleri susturacak; öteden de kulis arkasında adayının seçilmesini garanti altına alacak. Ellerinde, adını kötüye çıkardıkları koskoca bir ordu ve bir dediklerini iki etmeyen sözümona bir hükümet var.

Sonuç ne olursa olsun gerçek şudur ki, cumhurbaşkanlığına ister Gürler, isterse Demirel'in kafasındaki «aday» getirilsin ne biri, ne de diğeri halkın, ülkenin menfaatlerini savunacak değildir. Bu defaki cumhurbaşkanı da kodaman burjuvazinin çıkarlarını garanti altına alacak, Amerikan tekellerine, yerli işbirlikçilere yeni sömür alanları açacak biri olacaktır.

Oysa Türk halkının beklediği tam aksidir. Halkımız herşeyden önce demokrasiyi sağlayacak, Amerikan köleliğine son verecek, halka yararlı reformları gerçekleştirmek yönünde yürüyecek bir cumhurbaşkanının seçilmesini istemektedir.

A. Yaman

İşsizlik sorunu ve iktidarın işgücü ihraç etme politikası

Yurdumuzda, çeşitli üretim kollarında 4 milyon işçi çalışır. Ayrıca iki milyon kadar işçimiz de açık işsizler ordusunu meydana getirmektedir. Bütün maddi ve manevi değerlerin, nimetlerin yaratıcısı olan işçi sınıfının iki milyonu aşan kısmı sanayide çalışmaktadır. Toplumun en devrimci, en disiplinli ve örgütlü, en yaratıcı sınıfı olan işçi sınıfının hem sanayi, hem de ulaştırma, hizmetler ve tarım kesiminde çalışan

müfrezeleri, sıkıyönetim iktidarının, büyük burjuvazinin, yerli ve yabancı büyük sermayenin politik, ekonomik baskısı, terörü ve sömürüsü altında, kendi davalarına olduğu kadar, yurt sorunlarına azimle sahip çıkmaktadırlar. Türk işçi sınıfı bunu, 15-16 Haziran direnişlerinde ispatlamıştır ve ispatlamaya devam etmektedir.

İşçi sınıfı, kapitalizm denilen sömürü, sosyal ezgi düzeninin başta gelen niteliklerinden biri olan işsizliğe, yoksulluğa karşı gittikçe daha örgütlü ve azimli bir biçimde direnmektedir.

Fakat işçi sınıfı örgütlerinin bütün direnme, dayanışma eylemlerine rağmen memleketimizde işsizlik giderek artıyor. Memleketimizin emperyalizme bağımlılığı, geri kalmışlığı, egemen çevrelerin sanayileşme konusundaki temelden sakat tutumları yüzünden işçi sınıfımız saflarında, köy emekçileri arasında gizli ve açık işsizlik gittikçe daha tehlikeli bir hal alıyor. Bu yüzden milli ekonomimiz, birikim kaynaklarımız, sürekli olarak kan kaybına uğruyor. Bu süreç iç ve dış güçlerle daha da hızlanıyor. Bu gidişle, bu düzenle, sivil ve askeri işbirlikçi hükümetlerin halka karşı aldığı tedbirlerle işsizliğin, iç ve dış göçlerin önü besbelli ki alınamayacaktır.

Memleketimizde işsizliğin, yoksulluğun artması nedenlerinin başında, yurdumuzun emperyalizmin bir açık pazarı, ucuz hammadde ve işgücü kaynağı haline gelmiş olması yer alır. Yurdumuzda işsizliğin, dolayısıyla işgücü ihracının artmasından yalnız bugünkü iktidar değil, burjuvazinin bütün hükümetleri sorumludur, suçludur. Şu var ki, Erim ve Melen hükümetleri döneminde politik, ekonomik baskı ve terör tedbirleri gitgide daha artan bir ölçüde şiddetlenmiş, Türkiye'nin biricik legal sosyalist partisi kapatılmıştır. Bütün anti-emperyalist örgütler, dernekler yasaklanmış, millîtanları hapse atılmış, Türk işçi sınıfına, örgütlerine, müttetiklerine karşı açık saldırılara geçilmiştir.

Bütün bunlar bir tesadüf eseri değildir. Tam tersine, emperyalizme, harpçi paklara bağımlılığın doğal sonucudur. Bunalımları, halk yığınlarına terör yoluyla yükleme çabalarıdır. İşsizliğe, sömürüye, soyguna, bağımlılığa, geri kalmışlığa karşı direniş eylemlerini kırma teşebbüsleridir. Egemen çevreler terörü, emperyalizmi bunalımlardan, memleketimizin de içine sürüklendiği bunalımlardan çıkarmak için şiddetlendiriyorlar. Oysa bunalımları terörle önlemenin imkânı olmadığı olaylar her an göstermektedir.

Bugün memleketimizde, resmen kayıtlı, 2 milyondan fazla işsiz vatandaş vardır. Yüzbinlercesi yurt dışında ekmeğini kazanabilmek ümidiyle yıllardır sıra bekliyor. İşsizlik, çalışan sınıfların yaşam düzeyini düşüren sosyal bir felâket olduğu için Türk işçi sınıfını derinden sarsmaktadır. Egemen sınıfların iktidar başları, burjuva partilerinin elebaşları, mebusları, çalışma bakanları, işsizlik gibi gayet önemli bir yurt sorununu çözümlemek için şimdiyedek hiçbir ciddi teşebbüse geçmemişler, hepsi çalışan sınıflara saldırmış, hepsi soygun düzenini sürdürmüşlerdir. Sivil ve askeri iktidarların cumhurbaşkanları, başbakanları, bakanları, Holdingçi paşalar, memleketimizde gizli ve açık 13 milyonu aşkın işsiz vatandaşımızın yurt içinde geçimini sağlayabilmesi için gerçek bir sanayileşmeye, köklü bir toprak reformuna yanaşmak şöyle dursun, hepsi işçiyi, halkı sömürerleri himaye yolunu tutmuşlardır. Bu yetmi-

yormuş gibi memleketimizde hak, adalet, ekmek, özgürlük, uygarlık, insanca yaşama uğrunda savaşıyan yurtseverlere, emperyalizme karşı direnen halk çocuklarına terör, hapis, ölüm cezaları uygulamışlardır.

Tıpkı dana öncekiler gibi, dikta rejiminin Çalışma Bakanı da işsizliğe çare olarak işçi ihracatını koz olarak kullanmakta, 1975 yılına kadar yurt dışındaki işçilerimizin bir milyonu bulacağını ilân etmektedir.

Apaçiktır ki, Türkiye'de işsizliği, yoksulluğu, gerikalmışlığı, emperyalizme bağımlılığı ortadan kaldırmak için anti-emperyalist bir iktidarın işbaşına getirilmesi zorunludur. Büyük üretim araçlarının, bankaların, dış ticaretin devletleştirilmesi, yeraltı ve yerüstü servetlerimizin halka maledilmesi, işçi sınıfının kontrolü altında işletilmesi, köklü bir toprak reformu yapılması, ağır sanayinin kurulup geliştirilmesi şarttır. Türkiye'nin, NATO, SENTO gibi emperyalist bloklardan çıkması, Amerika ve NATO'nun harpçi çıkarları için milyarlarca liralık lüzumsuz harcamaların gerçek sanayileşmeye yöneltilmesi, memleketimizdeki saldırı üslerinin sökülmesi şarttır. Türk işçi sınıfı, bütün yurtsever güçler, sermayenin soygun ve sömürüsüne, toplumun en kıymetli varlığı olan emekçi insanın yurt içinde ve dışında ezilmesine, hor görülmesine karşıdır. Onlar yalnız işsizlik sorununu değil, diğer bütün temel sorunlarımızı çözümlmek, emperyalizmin, onun yerli ortaklarının yurdumuzun, halkımızın bağrında açtıkları ekonomik, politik ve sosyal yaraların tümünü sarmak, kökünden tedavi etmek için mücadele ediyorlar.

M. Çakıcı

Avrupa kamuoyu Türkiye'yi yargılıyor

Memleketimizde ilerici güçlere, gerçek Atatürkçülere, sosyalistlere, komünistlere, sendika yöneticilerine, işçi sınıfına, halktan yana olan yazar ve bilim adamlarına karşı uygulanan baskı ve terör; tutuklulara polis karakollarında, özel işkence villalarında yapılan işkenceler dünya demokratik kamuoyunda zincirleme tepkilere yol açtı. Bunu en taze örneğine Avrupa Konseyi'nin son toplantısında tanık olduk. Toplantıda Türkiye'deki terör rejiminin üzerinde tekrar tekrar duruldu, iktidarın insan hakları beyannameşi şartlarını çiğnediği belirtilerek, Yunanistan gibi Türkiye'nin de Avrupa Konseyinden atılması gereği ortaya kondu. Konseyde Hollanda parlamentosunu temsil eden Dankert genel kurula, Türkiye'de siyasi tutuklulara yapılan çağdışı işkenceler hakkında 40 sayfalık bir rapor sundu. Dankert'in raporunu destekleyen İngiltere, Norveç, İsveç ve İsviçreli delegeler, işkence olaylarını yerinde izlemek için bir heyetin Türkiye'ye gitmesini istiyerek, bu konuda karar alınmasını sağladılar. Bu gelişmeler karşısında telâşa kapılan Türkiye dışişleri bakanı Bayülken: «İşkence iddiaları sadece 'Amnesty International' örgütü tarafından ileri sürülmüştür. Bu iddialar üzerine Türk makamları araştırmalar yapmış ve ileri sürülenlerin asılsız olduğunu tespit etmiştir» demekle yetindi. Uluslararası bir komisyonun Türkiye'de bu konuyu incelemesi teklifini de kabule yanaşmayan Bayülken, bir İngiliz gazetecisinin «Türkiye'de tutuklu bulunan basın mensuplarına işkence yapılıyor mu?» sorusuna da «hayır» diye cevap verdi.

Fakat ne Bayülken'in işkenceleri reddetmesi, ne de Melen'in Meclis kürsüsünden: «Türkiye'nin kaderine birkaç sosyalist hakim olamaz, bu sadece bir 'komünist propagandasıdır' şeklinde konuşması, ülkemizde binlerce yurtsevere yapılan vahşice işkenceleri Avrupa kamuoyundan gizleyemedi. Melen'in konuşmasından birkaç gün sonra İngiltere'nin en tutucu gazetecilerinden biri olan «Tayms» iki İngiliz profesörünün mektuplarını yayınlamaya başladı. Bunlardan anti-komünist fikirleri ile tanınmış olan doktor Rüdvey bir tanığının Türkiye'de tutsak edildiğini ve haftalarca işkenceye tabi tutulduğunu somut delillerle açıklıyordu. Ayrıca «Lö Mond», «Frankfurter Rundschau», «Sandey Tayms», «Gardiyan» gibi Fransız, İngiliz, Batı Alman burjuva gazeteleri de Türkiye'deki yurtseverlere yapılan barbarca işkenceleri belgelere dayanarak açıkladılar ve şiddetle protesto ettiler.

Bu gazeteleden «Sandey Tayms» Uluslararası Af Örgütü'nün İngiltere Şubesi'nden bir heyetin Türkiye'de polis karakollarında işkence gören şahıslarla görüştüğünden sonra hazırladığı raporu yayınladı. Raporda, tanınmış bir avukat olan Hunter, yargıç bayan Hunter ve yargıç Vilyams'dan oluşan heyetin, polis karakolunda işkence görmüş olan İlkay Demir, Avukat Sadık Akıncı, şoför Rıza Çolak ile yaptığı görüşmeler yer almakta ve işkenceler şöyle dile getirilmektedir: «Türkiye'de gizli polis tarafından tutuklananlar önce vahşice dövülmekte; sonra da özel işkence villalarında falakaya yatırılmak, tırnak sökmek, elektrik şoku, kadınların ırzına geçmek, yarı ayakları tuzlu suda şişinceye kadar tutmak gibi çağdışı işkencelere tabi tutulmaktadır. Haftalarca yapılan bu işkencelere dayanamayan kişiler çok ağır durumda hastaneye kaldırılmaktadır. Örneğin çevirmen Süleyman Ege işkencelerden sonra kaldırıldığı hastanede ortaçağ devrinde olduğu gibi karyolada zincirlere vurulmuştur. Fakir bir ailenin henüz 15 yaşındaki çocuğu Ahmet Üstün ise, jandarma karakoluna alınarak günlerce çeşitli işkencelerden geçirilmiş, ve işkenceler sonunda erkekliliğini kaybettiği için hastaneye kaldırılmıştır. Daha sonra bu çocuğun 65 yaşındaki babası Mehmet de karakola getirilmiş ve üç gün süren işkencelere dayanamayarak ölmüştür. İşkenceden ileri gelen bu ölüme intihar süsü vermek için 65 yaşındaki Mehmet bir su borusuna asılmış ve intihar ettiğiğine dair bir rapor düzenlenmiştir.»

Memleketimizde binlerce vatandaşa uygulanan çağdışı işkenceleri geniş ölçüde yansıtan bir basın organı da İskoçya'da çıkan «Skotiş İnterneyşınal» dergisidir. Bu dergi Ocak 1973 tarihli sayısında, Türkiye'deki rejimin demokrasi ile hiçbir ilgisi olmadığını, yudumuzda faşizmin hüküm sürdüğünü artık dünya kamuoyundan gizlemenin güç olduğunu belirtmekte ve şunları yazmaktadır: «Dergimiz, Türk hükümetinin işkence olaylarını yalanlamasından sonra, Türkiye'de işkence villalarında elektrik şokuna tutulan, fakakaya yatırılan, tırnakları sökülen yurtseverlerini fotoğraflarını yayınlamayı dünya demokratik kamuoyu için yararlı bulmuştur. Bu sayımızda İstanbul'un Erenköy semtinde bulunan iki işkence villasının fotoğrafını basıyoruz. Burada şimdiye kadar 500'den fazla yurtsever falakaya yatırılmış, elektrik şokuna tabi tutulmuş ve kadınların ırzına geçilmiştir ... İngiliz milletvekillerinden Ced ve Stivar'ın sert çıkışlarından sonra telâşa düşen Türk hükümeti temsilcileri Türkiye'de siyasi tutuklulara işkence yapıldığını kabul etmek zorunda kalmışlardır.»

Avrupa kamuoyundan bu tokatları yiyen cunta iktidarı uyguladığı insanlığa aykırı işkenceleri örtbas etmek, dünya kamuoyundan gizlemek için her çareye başvurmakta, kaleyi içinden fethetmeyi denemektedir. Netekim 12 Mart'tan sonra iki faşist hükümetin başında bulunan, İstanbul'da Fırtına-1, Fırtına-2 tatbikatlarını düzenleyen, bozuk düzene karşı savaşıyor en yiğit halk evlatlarından Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ı idam sephalarına götürten Erim'i, Avrupa Konseyi «İnsan Hakları Mahkemesine» aday göstermiştir. Türk hükümetinin, insan haklarına karşı saldırılarıyla, zalimliğiyle tanınmış Erim gibi bir faşistin böyle bir örgüte seçilmesi yolundaki bütün ısrarlarına rağmen, Avrupa Konseyi üyeleri Erim'in adaylığını şiddetle reddettiler. Erim'i «İnsan Hakları Mahkemesi» için istenilmeyen kişi ilân eden Avrupa demokratik kamuoyunun bu direnişi sonunda itibarı sıfıra düşen Türk hükümeti Erim'in adaylığını geri almak zorunda kaldı. Dolayısıyla cunta iktidarı işlediği cinayetler yüzünden dünya demokratik kamuoyu önünde bir kere daha yargalanarak, cezasını almış oldu. Bu iktidarın tüm baskılara ve teröre rağmen, Türk halkı tarafından da yargılanacağı gün elbette gelecektir.

Kaya Şengün

Ocak-Şubat aylarında işçi hareketleri

İşçi sınıfımız 1973 yılına, sıkıyönetim terörüne ve çeşitli baskılara rağmen, yeni bir direnişle girdi. 1973 yılının daha ilk günlerinde Tes-İş Federasyonu bir bildiri yayınlamaya, Melen hükümetinin işçi haklarının kısıtlanması yönünde giriştiği tertiplere karşı tüm işçi sendikalarını eylem birliğine çağırıyordu. Bildiride, işçi haklarının hep birlikte savunulmasının bu eylembirliğinin başlıca amacı olması gerektiği önemle belirtildi. Tes-İş Federasyonunun bu çağırısı birçok işçi sendikası tarafından olumlu karşılanarak desteklendi. *

1973 yılının ilk açlık grevine Teksif Sendikasına bağlı işçiler başladı. Bu direniş, Teksif Sendikası ile Sümerbank Genel Müdürlüğü arasında uzun süreden beri devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işçi isteklerinin Sümerbank idarecileri tarafından reddedilmesi üzerine başladı. 13 Ocakta, Malatya tekstil işçilerinin başlattığı açlık grevi, daha sonra Bursa, Adıyaman, Isparta ve diğer şehirlerdeki tekstil işçileri tarafından devam ettirildi. Sendikaların verdiği bilgiye göre açlık grevine 30 bin tekstil işçisi katılmıştır. *

Kazlıçeşme Deri Fabrikasında, geçen yılın Kasım ayından beri uygulanan grev, işçilerin başarısıyla sonuçlandı. Deri-İş Sendikasıyla patron arasında imzalanan toplu iş sözleşmesiyle işçilerin günlük ücretlerine kademeli olarak 9 ile 11 lira zam sağlandı ve bazı yeni sosyal haklar elde edildi. Toplu iş sözleşmesinden 2.500 deri işçisi yararlanmaktadır. *

DISK'e bağlı Maden-İş Sendikasına üye işçilerin üç buçuk aya yakın bir zaman, İstanbul Koç Holding'e ait Demir Döküm Fabrikasında uyguladıkları grev başarıyla sona erdi. Döküm işçileri, kararlı direnişleriyle ve öteki işçi kuruluşlarının güçlü dayanışması sayesinde patronu, toplu sözleşmeyi imzalamaya zorladılar. Toplu sözleşmeye göre, işçilerin saat ücretlerine birinci ve ikinci yıl 150'er, üçüncü yıl 70 kuruş zam, primlere de saat başına 50'er kuruş ilâve yapılacaktır. Döküm işçilerinin elde ettiği öteki kazanımlar şöyledir: yılda ikişer maaş ikramiye; yılda iki defa olmak üzere 300 lira bayram ikramiyesi; yıllık izin ücretlerine 400'er lira ek; yılda 750 lira yakacak parası; evlenme halinde 600 lira, ölüm halinde 500 lira sosyal yardım, ilköğretim çağındaki her çocuk için 175 lira, üniversite çağındaki olanlar için de 500 lira eğitim yardımı ve diğer sosyal haklar. *

İzmit'in Köseköyü yakınlarındaki «Bastaş» Floresan Ampulleri Fabrikasında çalışan işçiler, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin çıkmaza girmesi üzerine 20 Ocakta grev ilân ettiler. Fabrikasının Hollandalı patronu işçi grevini kırmak için iki gün sonra lokavt ilân ederek işçileri sokağa atmakla tehdit etti. Ancak yabancı patronun bu tehdidi işçileri yıldırmadı. *

İzmit'teki «Good-Year» fabrikasında Lâstik-İş Sendikası grev kararı aldı. Sendika başkanı Kenan Akman, işçilerin, haklarının tam olarak alınması sağlanıncaya kadar direnişte kararlı olduklarını bildirdi ve grevin sürdürülmesi için sendika tarafından 2 milyon lira para ayrıldığını söyledi. Sendika başkanı ayrıca, patronun yılda 60 milyon lira kâr sağladığını, buna karşılık, 15 milyon lira tutarındaki işçi isteklerini reddettiğini açıkladı. İşçilerin bu azimli direnişi karşısında patron Şubat ayında toplu iş sözleşmesini imzalamak zorunda kaldı ve 630 işçinin saat ücretlerine iki yıl için toplam olarak 350 kuruşluk zam ve yeni sosyal haklar elde edilmiş oldu. *

11 Şubat'ta, Birleşik Gıda İş Sendikası, Çapamarka Gıda Sanayii işyerinde grev kararı aldı. Sendika temsilcilerinin yaptığı açıklamaya göre, bir buçuk yıl önce başlanan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri patronun işçi isteklerini reddetmesi üzerine çıkmaza girmiş ve sendika bu durumda greve gitmek zorunda kalmıştı. *

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikasının, işçi isteklerini reddetmesi üzerine Tekstil-İş Sendikası tarafından 56 fabrikada uygulanan grev Şubat ayında da başarıyla devam etmiştir. Greve 15 bin işçi katılmaktadır. *

Kocaeli'nin Gebze bölgesindeki Krom-Çelik fabrikası işçilerinin grevi, patronun grev kısırlılığına ve Sıkıyönetim Komutanlığının tehditlerine rağmen başarıyla devam etmiştir. Grev, Şubat ayının sonunda 6'ncı ayını doldurmuştur. Krom-Çelik işçilerinin grevi son yıllarının en uzun süren direnişidir.

★

Çelik Montaj Sanayii Küçük Motorlar Fabrikası patronu ile sendika arasında uzun süreden beri devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmeleri işçilerin başarıyla sonuçlanmıştır. İmzalanan toplu iş sözleşmesiyle işçilerin saat ücretlerine ortalama 175 kuruluşluk zammın yanı sıra, ücretli izin ve bazı yeni sosyal haklar sağlanmıştır.

★

12-13 Şubatta İstanbul'da Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun (DISK) 4. Genel Kurul toplantısı yapıldı. Genel Kurul toplantısında işçi haklarının kısıtlanması, sendikalara yapılan baskılar, iktidarlar tarafından getirilen ve getirilmek istenen gerici kanunlar eleştirildi. DISK Genel Başkanı Kemal Türkler, toplantıda yaptığı bir konuşmada, Sendikalar ve Grev ve Toplu sözleşme kanunlarında daha önce yapılan değişikliklerin Anayasa Mahkemesince iptal edildiğini belirtti ve şöyle dedi: «Anayasa Mahkemesi bu kararıyla iktidara ders vermiştir. Fakat hükümet bugün, gerek sendikal, gerekse işçi haklarını daha da kısıtlamak yönünde yeni bir tertibe başvurmuştur.»

DISK genel sekreteri Kemal Sülker de, konuşmasında, şimdiki ortamda söylenmesi gereken pek çok şeyin, susularak daha iyi ifade edilebileceğini belirtti.

Genel Kurulun iki günlük çalışmaları sonucunda, toplantıda ele alınan sorunlara ilişkin bazı kararlar kabul edildi. Kararlar özetle şöyledir:

– Pahalılığa, özel sektörün ve yabancı firmaların aşırı kâr sağlama çabaları yol açmaktadır. Dolaylı ve dolaysız vergiler dar gelirlilerin sırtına yüklenmiştir. DISK, çok kazananlardan çok vergi alınmasını ister. Başlıca ihtiyaç maddeleri ucuzlatılmalıdır.

– Konut politikası baştan sona kadar bozuktur. DISK, devlet ve SSK'dan ucuz maliyetli konutlar yapılmasını istemektedir.

– Lokavtın Anayasada yeri yoktur ve yasaklanması gerekir.

– Grev hakkı, geniş ölçüde kısıtlanmıştır. Grev hakkı hiç bir kısıtlama yapılmadan kullanılmalı; ani, aralıklı ve genel grev hakkı tanınmalıdır.

– Anayasaya aykırı olan Dernekler Kanunu iptal edilmelidir.

– Özel sektöre ve yabancılara büyük imtiyazlar tanıyan «Teşvik Tedbirleri Tasarısı» Meclisten geri alınmalıdır.

– Basına ve basın mensuplarına yapılan ekonomik ve politik baskıya kesinlikle son verilmelidir.

– Sıkıyönetim bir an önce kaldırılmalı, demokratik ortama dönülmelidir. DISK bütün bunların gerçekleştirilmesi için her kuruluşla işbirliği yapmaya hazırdır.»

Sadık Toksöz

Yabancı ülkelerdeki aydınlar ve teknik elemanlar

Çağımızda yeni değerler üreten, üretim araçlarını geliştiren, fabrikaları, bina, yol ve köprüleri kuran, kısacası dünyayı değiştiren güç işçi sınıfıdır. Kalifiye işçi, teknik elemanlar ve mühendisler bir ülkenin en büyük zenginliklerindedir. Yüksek nitelikte meslek sahibi olan işçi bir ülkenin kalkınmasını sağlayan başlıca faktördür.

Ülkemizde bu elemanların durumu nedir?

Bugün Türkiyede, işçi sınıfının amansızca sömürülmesi sonucunda, yerli burjuvazi ve yabancı tekeller kâr üstüne kâr yığmaktadır. Bu sömürü, üretim araçlarının ve iktidarın burjuva sınıfının elinde bulunmasına dayanıyor. Burjuvazinin sömürme ve dolayısıyla zenginleşme hırsı sonsuzdur. Fakat daha fazla sömürme olanağı, bir bakıma, daha büyük sayıda işçinin çalıştırılmasına bağlıdır. Bu ise burjuvazinin ve burjuva hükümetlerinin daha fazla sayıda işletme kurmasını zorunlu kılar ki, bu olanak Türkiye gibi, ekonomik, politik ve askeri bakımdan emperyalizmin hakimiyetinde bulunan ülkelerde son derece kısıtlıdır. Çünkü emperyalizm tarafından devamlı olarak soyulan ve gün geçtikçe daha çok borçlanan memleketimizde burjuvazinin ve hükümetlerinin girişim olanakları, mali ve ekonomik bakımdan, kısıtlanmış durumdadır. Bu durum karşısında yerli burjuvazi tüm işçilere kendi fabrikalarında iş sağlayamayınca, onları yabancı ülkelerdeki tekeller aracılığıyla sömürme yoluna başvurmaktadır. İşçi ihracı işte bu gerçeğin ifadesidir.

Bugün geçimini sağlayabilmek için yabancı ülkelerde çalışan ve emekleriyle hem buldukları ülkelerin emperyalist tekellerini, hem de gönderdikleri dövizlerle, iktidarı oluşturan, işbirlikçi çevreleri zenginleştiren 800 bine yakın işçimiz, teknisyenimiz, ve mühendisimizdir. Bu yurttaşlarımızdan çoğunu, köle muamelesi görmeyi göze alarak Batı Avrupada iş aramaya zorlayan, Türkiyedeki işsizlik, çok düşük ücretler ve hepsi birbirinden beter çeşitli sıkıntılar, dertlerdir.

10 yıldan beri devamlı olarak artan işçi ihracı, işçi sınıfımızın maddi ve sosyal durumunda önemli bir değişiklik sağlamadığından başka, özellikle gelecek bakımından, Türkiye ekonomisine büyük ölçüde kan kaybettirmiştir. 12 Mart 1971'den sonra bu yara daha da açılmıştır.

Memleketimizdeki faşist iktidar yabancı ülkelerde çalışan işçi, mühendis, teknisyen ve öğretmenlerimize kendisine döviz sağlayan köle gözüyle bakmaktadır. İktidarın, NATO, silâhlanma, sıkıyönetim masraflarını karşılayabilmek, işbirlikçi burjuvaziye bol keseden kredi dağıtabilmek için döviz elde etmek amacıyla ihraç ettiği

elemanlar memleketimizin geleceğinin yaratıcılarıdır. Meselâ mühendisler kalkınma plânlarında «Türkiyeyi kalkındıracak kişiler» diye niteleniyor. Oysa sayıları hiç te fazla olmayan mühendislerimizden 3 bini Türkiye dışında çalışmaktadır. Bugün 975 inşaat, 517 makine, 270 kimya, 235 elektrik, 14 harita, 178 maden mühendisi ile 728 mimar, 25 jeolog, 35 veteriner hekim geçimini yurt dışında kazanmak zorundadır. Resmî verilere göre yüksek öğrenim görmüş veya yüksek nitelikte bir mesleğe sahip olan 150 bin civarında yurttaşımız da yabancı ülkelerdedir. Eğitimleri ve uzmanlaşmaları halkımıza çok büyük masraflara malolan teknik elemanlarımızın döviz makinesi olarak yabancı ülkelerde çalışmak zorunda bırakılmaları, ulusal menfaatlerimize tamamen aykırı düşmektedir. Türkiyede çalışan mühendis ve yüksek nitelikte teknik eleman sayısının 22 bin 300 olduğunu belirten ilgililer, önümüzdeki 5 yıl içinde daha 14 bin 200 mühendis ve teknik elemana ihtiyacımız olacağını açıklarken, Melen hükümeti yetkilileri, önümüzdeki 5 yıl içinde yabancı ülkelerde çalışanlara daha 300 bin işçi ve teknik elemanın katılacağına dair demeçler veriyorlar.

Bu arada 10 bini ilkökul öğretmenini olmak üzere, halen 11 binden fazla Türk öğretmeni yabancı ülkelerde ve meslekleri dışında çalışmaktadır. Türkiyede ise 13 bin köy öğretmensizdir. Bu acıklı hale ülkemiz nüfusunun yarısından fazlası okumaz yazma bilmezken, bunun giderilmesi için 30 bin ilkökul ve 50 bin ortaokul öğretmenine ihtiyaç varken tanık oluyoruz.

Yurt dışında çalışan kalifiye işçilerimizin dökümü ise şöyledir: 1,760 dökümcü, 16,334 tesviyeci ve frezeci, 4,820 kaynakçı, 2,190 soğuk demirci, 1,054 elektrik teknisyeni, 20,430 marangoz-doğramacı, 2,610 kadın ve 9,665 erkek dokumacı, 5,805 kadın terzi ve 2,630 erkek terzi.

Şu da bir gerçektir ki, yurt dışında çalışan işçi, mühendis, teknisyen ve bütün diğer meslek sahibi yurttaşlarımıza, yerli işçilere kıyasla çok daha düşük ücret ödenmektedir. Bu yurttaşlarımız çalıştıkları ülkelerde en kötü mesken ve yaşama koşulları içinde bulunmakta, genellikle her türlü politik, ekonomik ve hukuki haklardan yoksun kalmakta, her an işten ve buldukları memleketten kovulma tehlikesi içinde yaşamaktadırlar. Bundan dolayı kendilerine modern çağın köleleri sıfatı elbette ki boş yere takılmamıştır.

Bugün Batı Almanya gibi ülkelerde yıllarca çalışanların, Türkiye koşulları için halâ lüks sayılan bir otomobil veya benzeri bir mala sahip olabilmeleri doğal bir şeydir. Fakat bu, işçimizin ve memleketimizin bugününü değiştirmedigi gibi, karanlık geleceğini de değiştiremez. Çünkü ülkemizde emperyalizmin ve yerli kodoman burjuvazinin ağalığı devam ettikçe, üretim araçları halkın malı haline gelmeyip, burjuva sınıfının elinde kaldıkça, emekçilerin devamlı olarak yoksullaşması, zenginlerin daha da palazlanması, dolayısıyla ulusal gelişmemizin batağa saplanması süreci durdurulamıyacaktır. İşçi ihracı, bu bataklık gidişin içinde, NATO ve SENTO masraflarıyla, emperyalist soygun ve talanla birlikte, aralıksız kan kaybetmemize sebep olan ve durmadan açılan yaralarımızdan biridir. Bu gidişe son verilmesi, kendisiyle birlikte bütün sömürülen ve ezilen sınıf ve tabakaların refaha kavuşmasını, ulusal bağımsızlık ve egemenliğimizin sağlanmasını, Türkiye'nin ekonomik bakımdan hızla gelişmesini ve halkın sosyal kurtuluşunu başaracak olan işçi sınıfıyla diğer emekçilerin örgütlenerek politik iktidara ve üretim araçlarına elkoymalarına bağlıdır.

İlhami Çetiner

Vietnam halkının zaferinden alınacak dersler

Amerikan emperyalizminin uzun yıllar devam eden Viyetnam saldırısı, Paris'te imzalanan ateşkes ve barışı sağlama anlaşmasıyla sona erdi. 28 Ocakta yürürlüğe giren anlaşmayı Demokratik Viyetnam Cumhuriyeti, Güney Viyetnam Devrimci-Geçici Hükümeti, Saygon idaresi ve Birleşik Amerika Hükümeti Dışişleri Bakanları imzaladı. Böylelikle de, emperyalizme karşı dünyanın en çetin savaşlarından birini vererek varlığını, ulusal bağımsızlığını ateşler içinde savunan Viyetnam halkına diz çöktürmenin mümkün olmadığı resmen doğrulandı.

Paris anlaşması ve ek protokoller, Viyetnam sorununun politik çözümünü garantilemektedir. Bunlarda, Birleşik Amerika ile diğer ülkelerin Viyetnam'ın bağımsızlığına, egemenliğine, birliğine ve toprak bütünlüğüne saygı gösterecekleri resmen kabul edilmektedir. Anlaşmada ayrıca, Güney Viyetnam'daki somut durum kesinlikle yer almakta; iki yönetimin, iki ordunun, Güney Viyetnam Devrimci Geçici Hükümeti tarafından kontrol edilen kesimin ve mevcut politik güçlerin varlığı kabul edilmekte, ülkenin ulusal bütünlüğünü sağlayacak Ulusal Konseyin karşılıklı anlaşma temeli üzerinde kurulması öngörülmektedir. Güney Viyetnam'daki taraflar, anlaşmanın imzalanmasından 90 gün sonra, ülkenin birliğini ve silahlı kuvvetler sorunlarını çözüme bağlayacaklardır.

Paris'te imzalanan ateşkes ve barışı sağlama anlaşmasına göre, Viyetnam'ın birleşmesi Kuzeyle Güney arasında yapılacak görüşmeler yoluyla, aşama aşama gerçekleşecek ve birleşmenin tarihini, taraflar, kendi aralarında kararlaştıracaklardır.

Paris'te imzalanan hukuki belgelerin büyük bir politik önemi vardır. Çünkü, Amerikan emperyalistlerinin Viyetnam'da yıllardır sürdürdükleri saldırı harbine son vermede, Viyetnam halkının önünde barış, demokrasi ve sosyalizm yolunda gelişmek için yeni perspektifler açmaktadır.

Birleşik Amerikan emperyalist ülkelerin en güçlüsüdür. Viyetnam'da 2,5 milyon Amerikan askerini ateş boylarına sürdüğünden başka, eli altındaki kukla Güney Viyetnam hükümetinin zorla toplayıp savaş kesimlerine sürdüğü askerleri de kullandı. 8 yıl içinde 14 milyon ton bomba attı, şehirleri, köyleri, toprakları yaktı, küle çevirdi. Ama Viyetnam halkının gücü, inancı Amerikan napalmından, zırhlılarından kat kat üstün çıktı. Halkın bu mertçe, kahramanca savaşı karşısında emperyalizm ve suç ortakları dize geldiler, ülkenin bağımsızlığını, egemenliğini, toprak bütünlüğünü tanımak zorunda kaldılar. Acaba Viyetnam halkı nereden aldı bu gücü? Emperyalizmin en vurucu kuvveti sayılan Amerikayı nasıl gerilettiler?

Muhakkak ki, Viyetnam halkının büyük zaferinden, emperyalizme ve yerli işbirlik-

çilerine karşı ulusal ve sosyal kurtuluş savaşı veren bütün devrimci güçlerin, emekçi halkımızın alacağı birçok dersler vardır.

Viyetnam halkının bu büyük zaferi ulusal ve sosyal kurtuluş hareketi tarihine altın harflerle geçecektir. Bu zafer her şeyden önce Viyetnam halkının ve bu halkı yöneten komünistlerindir. Komünistler halka şu inancı aşıladılar: Amerikan emperyalistlerinin dayattığı savaş sömürgecilik, bir halkı köleleştirme savaşıdır. Viyetnam halkının savaşı ise kurtuluş, bağımsızlık savaşı, dolayısıyla haklı ve kutsal bir savaştır. Kurtuluşu için savaşan halkların davası yenilmez bir davadır. Sonra, Demokratik Viyetnam Cumhuriyeti sosyalist bir ülkedir. Sosyalist düzen ve dünya sosyalist ülkeleri topluluğunun gücü de yenilmez bir güçtür.

Viyetnam halkının büyük zaferini garantileyen etkenlerden biri de, Güney Viyetnam'da bir Ulusal Kurtuluş Cephesinin kurulmuş olmasıdır. Ulusal Kurtuluş Cephesi, siyasi inançları ne olursa olsun, emperyalizme ve yerli kuklalarına karşı savaşıta bütün yurtsever, ilerici, devrimci, anti-emperyalist güçleri sinesinde birleştirdi, bu güçleri örgütledi, çetin savaşlarda inançla yönetti.

Nihayet Viyetnam halkının büyük zaferi, Sovyetler Birliğinin ve diğer sosyalist ülkelerin yaptıkları büyük maddi ve manevi yardımlar sayesinde kazanıldı. Sovyetler Birliği savaşın daha ilk günlerinde kahraman Viyetnam halkının yanbaşında yer aldı, elindeki bütün olanaklarıyla bu haklı davayı destekledi. Viyetnam halk ordusu nu en modern silâhlarla donatarak düşmana karşı zafer elde etmesini sağladı. Öteki sosyalist ülkeler de, Viyetnam halkının kurtuluş savaşına her türlü maddi ve manevi yardımlarda bulunarak enternasyonalizm görevini yerine getirdiler. Kardeş komünist ve işçi partilerinin, ülkelerinde düzenledikleri yığınsal protesto gösterileri de Viyetnam'da emperyalizmin yenilgiye uğratılmasında büyük bir rol oynadı. Böylelikle de insanlık, Sovyetler Birliğine, sosyalist sisteme, uluslararası komünist ve işçi hareketine, özgürlükten, barıştan, demokrasiden ve sosyalizmden yana olan kamuoyunun büyük desteğine dayanan halkların kurtuluş savaşlarının yenilmez olduğuna bir daha tanık oldu.

Viyetnam halkı, Viyetnamlı komünistler, ulusal bağımsızlığı uğrunda savaşan halklara örnek oldular. Açlığa, işkencelere, ateş yağmuruna, emperyalistlerin barbarlıklarına karşı nasıl savaşmak, onu nasıl alt etmek gerektiğini, bunun yolunu, olanaklarını gösterdiler.

Viyetnam'da ateşkes ve barışı sağlama anlaşması ile uzun yıllardan beri yalnız Uzak-Doğu'da değil, bütün dünyada barışı ve güvenliği tehlikeye sokan bir harp ocağı daha yıkıldı. Fakat, Paris anlaşmasıyla bütün Viyetnam sorunlarının çözümlendiğini kabul etmek yanlış olur. Çünkü daha şimdiden Güney Viyetnam kukla hükümetinin anlaşmayı çiğnediğine, ülkenin kurtarılmış bölgelerine devamlı olarak saldırdığına tanık oluyoruz. Saygon idaresi, uluslararası askeri komisyonun çalışmalarını engellemek için çeşitli provakasyonlara başvurmaktadır. Öte yandan, Vaşington hükümeti, türlü bahaneler ileri sürerek, savaş esirlerini serbest bırakmamakta, Saygon kukla hükümetine yeni silâhlar vermektedir. Amerika Viyetnam'ın karasularına döktüğü mayınları halâ sökmemiştir. Amerikan askerleri Viyetnam toprak-

larından halâ geri çekilmemiştir. Bunun için bu aşamada, önemli olanı Paris'te imzalanan ateşkes ve barışı sağlama anlaşmasının tam olarak uygulanmasını sağlamaktır. Şüphesiz ki, Viyetnam halkı, Sovyetler Birliğinin, sosyalist ülkelerin ve dünya ilerici, demokratik ve barışçı kamuoyunun yardımlarıyla bu sorunun da üstesinden gelecektir.

H. Tunalı

Doların yıpranması ve emperyalizmin genel bunalımı üstüne

13 Şubat'ta, Birleşik Amerika Maliye Bakanı Şultz, doların değerinin % 10 oranında düşürüldüğünü açıkladı. Böylelikle dolar, son 14 ay zarfında ikinci defa devallü edildi ve değerinin yaklaşık olarak beşte birini kaybetmiş oldu.

Emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin günden güne derinleşen ekonomik ve politik bunalımı, doların değerinin düşürülmesiyle, en yüksek noktalarından birine ulaştı. Emperyalizmin geçirmekte olduğu bunalımların en başta gelen sebeplerinden biri, hiç şüphe yok ki, onun saldırgan politikası, silâhlanmaya yapılan dev harcamalardır.

Hatırlanacağı üzere Amerika cumhurbaşkanı Nikson, Ocak ayı sonunda Senatoya sunduğu 268 milyar 700 milyon dolarlık 1973 yılı bütçesinin 82 milyar kadarcasına doğrudan doğruya harp harcamalarına ayrılmasını istedi. Bu miktar, geçen yılki harp harcamalarına ayrılan miktardan 8 milyar kadar fazladır ve Birleşik Amerika'nın tarihindeki en yüksek harp bütçesi olan İkinci Dünya Savaşının son yılı bütçesine yaklaşmaktadır.

Böyle muazzam paralar silâhlanmaya harcandığı için Amerikan bütçesi, tabii olarak, sadece geçen yıl zarfında 23 milyar dolar açık vermiştir ve uzmanlara göre bu yılın bütçe açığı 35 milyar doları bulacaktır. Amerika'nın 1972 yılında 7 milyar doları bulan dış ticaret açığı da günden güne artmaktadır.

Emperyalizmin, bu arada, dünyada yandarma rolünü oynama çabaları içinde olan Amerikan emperyalizminin başlıca hedefi, halkların bağımsızlık ve egemenlik uğrunda yürüttüğü savaşları boğmak, yeni-sömürgecilik sistemini ayakta tutmaktır. Emperyalizm, bu hedefine ulaşmak için, silâhlı saldırılar da dahil, her türlü baskı ve yıldırma metodlarına başvurmaktadır. Fakat ne politik, ne ekonomik baskılar, ne de silâhlı saldırılar halkların kurtuluş azmini kıramamıştır ve kıramıyacaktır. Emperyalizm, sömürgecilik, gerici düzen yenilgiye mahkûmdur.

Emperyalizme karşı savaşta ulaşılan halk zaferinin son örneğini Viyetnam halkı vermiştir. Bu yiğit, gayretli halkın yıllar boyu Amerikan emperyalizmine göğüs germesi ve ulaştığı zafer tarihi bir önem taşımaktadır. Başta Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler olmak üzere, tüm ilerici insanlığın kardeşçe yardımları ve desteği sayesinde kazanılan bu büyük zafer, barışçı güçlerin, harbe ve saldırganlığa karşı zaferidir.

Emperyalizmin bunalımı, onun tek aracı olan saldırgan politikasının yenilgiye uğ-

ranasıyla bir kat daha derinleşti. Bu bunalım, göbeğinde bulunan Amerikan emperyalizmi, yıkımın doğurduğu sonuçların bir kısmını öteki ülkelerin üzerine yüklemek için çeşitli yollara başvurdu, Ortak Pazardaki sözde dost ve müttefiklerine ve Japonya'ya baskı yapmaya kalkıştı. Bunun sonucu olarak, emperyalist ülkeler arasındaki çelişkiler daha da keskinleşti. Emperyalist ülkeler arasındaki ilişkilerin sağlam temele dayanmadığı, tam tersine, emperyalizmin çeşitli grupları arasındaki çatışmaların ve boğuşmaların kaçınılmaz olduğu gerçeği tekrar doğrulandı.

Emperyalizmin, dolar bunalımı şeklinde beliren ekonomik bunalımı, emperyalist sisteme göbeğinden bağlı olan Türkiye ekonomisini bütün yönleriyle etkiledi. Nete-kim, Merkez Bankasında, önemli bir kısmın yabancı ülkelerdeki işçilerimizin alinteri sayesinde oluşturulan 1 milyar 500 milyon dolar tutarındaki döviz rezervi, doların değerinin düşürülmesi ölçüsünde, eriyip gitti. Bu arada iktidar, ellerinde dolar biriktirmiş olan sermaye sahiplerini hasta dolardan kurtarmak için geniş imkânlar sağladı.

Kısacası emperyalizmin bunalımlarının derinleşmesi, bu bunalımların Türkiye ekonomisi üzerindeki derin etkisi, emekçi halkımızın sırtındaki ağır yükü bir kat daha arttırmış oldu.

G. Ören

Hikâye

Kazık

Pepe diye adı çıkmışlığına bakmayın siz İzzet'in. Başına o uğursuz iş gelinceye kadar, pepelemek şöyle dursun, leblebi gibi dökerdi lâfı ve köyde onun üstüne türkü söylüyen de yoktu.

O uğursuzluk kendisine ilkin eşi dostu kişiliğinde yaklaştı. Aylak mevsimin bir uzun gecesinde, odada tebelliş oldular İzzet'e. Zaten epeydir kapısını yapıp duruyorlardı, bu sefer her biri bir yandan saldırdılar.

Sarı Yusuf önce damarına basmaya çalıştı:

«Demek sen ömrünce kazığının yediğin bu ağanın mezarına bari kazık çakamazsın ha? O kadara kadar da mı yıldırıydı seni?»

«Kimi yıldırmadı ki?» dedi İzzet. «Ağa dediğin köy yerinin hükümatı. Rüzgârı han-gimizi olsa devirirdi. Bizim şu toprakta belimizi dik tutar kökümüz mü var?»

Sığırtmaç Ali:

«Orası öyle» dedi, «Hepimiz çılbak, hepimiz yılgınız. Lâkin sana ettiklerini kimse-lere etmemiştin bu dümdük ağa. Söyle, ne hayrını gördün kapısında yirmi yıl hiz-metkârlık ettin de? Birkaç dönüm toprağın vardı, onun da üstüne oturdu. Kaçak-çılık işinde seni tıktırdı mapıs damına ve de üç yıl semtine bile uğramadı. Üstelik... daha sayalım mı?»

Bu «üstelik» sözünün ötesinin acı geleceğini biliyordu İzzet. Ağanın, İzzet hapis-teyken, karısının gölgesini çığnemeye çalıştığı söylentileri de yayıldıydı. O gün bu gün İzzet'in yüzü yerdeydi. Şimdi yine başını eğdi.

«Olan olmuş, ölen ölmüş, kurcalamıyalım» dedi.

Arkadaşları ikisi birden yüklen-diler:

«Ne demek ölmüş? Çifte ömürlüdür ağa. Birini yaşar, ölü; ikincisinde de namı yürür.»

«Bir kere ölür, bin kere hortlayıp dirilir.»

«Namı yürümesin, hortlayıp kalkmasın istersen, mezarına ille kazık çakılmak lâzım. Ve de hazır ölmüşken bu dümdük, mezarına kazık çakmanın şanı şerefi ancak sana düşer.»

«Ulen yahu kardaşım», dedi İzzet, «kazığın da şanı şerefi mi olur?»

«Hâşaa, ayıpsın İzzet. Şerefi olur ki kazığın, hiçbir şereflere benzemez. Bir kere, kazık çakıldı mı, ucu göbeğine değende, gaynk hortlayıp kalkacağı varsa da, müm-künü yok kalkamaz...»

«İkincisi, mezarına kazık çakıldığı bizim yazıda bir duyuldu mu, bir daha namı da, zagonu da yürümez olur, fosladığının resmidir.»

«Üçüncüsü, kazık işi saza çekilip bir de türkü olur ki, kıyamete kadar söylenir...»

İzzet çaresiz bakışlarıyla arkadaşlarının yüzlerini dolaşıyordu. Bu bakışlardaki yu-muşama yatkinliğini ilk sezen Sarı Yusuf son sözünü söyledi:

«Ayağına gelen bu şerefi tepersen, yüzüne bakmam!»

Sığırtmaç Ali de kestirip attı:

«Ölümü öp.»

İzzet gövdece, sesçe iyice büzülüp ufalarak:

«Diyelim ki bize düşsün bu iş ama», diye mırıldandı, «böyle de gecenin bir vak-tında...»

Bu sefer de «vay, sen karanlıktan da mı korkardın, yazık, o bıyıkları yol da avrat-lara karışiver hey herif» diye tutturdular.

İzzet elinin tersini karga kanadı bıyıklarından geçirerek ekledi:

«Sizin maksudunuz ille gece vakti günaha sokmak mı adamı?»

«Günah mı? Yahu, köyün tümüne kan kusturmuş, pirenin bile namusuna göz koy-muş böyle bir ağanın mezarını kazıklamak, günah değil, sevapların en büyüğüdür...»

«Ve de kazığı çakan kişiden cennet kapısında bilet de sormazlar!»

Artık teslim olmaktan başka çare yoktu.

«Peki», dedi İzzet, «madem öyle, çıkarız. Yarın ola, hayır ola...»

«Yooo», dediler, «deli misin, gündüz gözüyle çakarsan kazığı, ağanın oğlu da seni gündüz gözünnen vurur ki, hiçbir ceza da lâzım gelmez, ilk duruşmada arınip çıkar.»

«Şimdi çakacaksın erkeksen. Ay da doğmadan. Kalk!»

İzzet kalkmadı, kaldırdılar. Her şey hazırımş meğer. Bir kazık hazırlamışlar ki,

mandayı bağlasan sökemeyiz çakıldığı yerden. Balyoz yerine de, ucu yarıya dek aşınmış bir dibek tokmağı verdiler omuzuna.

Köyün içinden, yıldız ışıltısında, yürekleri güpür güpür, adımları tıptı tıptı, mezarlığa doğru ilerlerken, İzzet'in aklının ortasına gelip bir ikircim oturuverdi: Köyün kendisinden de büyük olan bu mezarlığın tekin olmadığını söylerlerdi. Selvileri taşlarına, taşları da selvilerine yaslanmış bir «tahtalı köy»dü ki orası, gündüz gözüyle geçmek bile kolay değildi. Ama sen gel de bu ikircimi söyle Sarı Yusuf'la Sığırtaç Ali gibi lâf anlamazlara. Vallahi, daha yarın, kazık işini değil de, İzzeti saza çektirir ve türküsünü söylemeye başlardı.

Yolda aynı ikircim Yusuf ile Ali'nin içinden de geçmedi değil. Ama tabansızlıkları varsa da, hınzırlıkları yoktu bu işin içinde. Bunca ısrarlarında içtenliklerinden İzzet de şüphe etmiyordu. Bir öç alma rahatlığıydı aradıkları. Buna en çok İzzet'in susadığını da biliyorlardı.

Mezarlığın kenarında fazla eğlenmediler. İzzet önce apış torbası dizlerinin ardına kadar inen şalvarının uçkurunu iyice sıkıladı. Sonra kazıkla tokmağı bigüzel koltukladı. Ve bir besmele çekerek duvardan içeri atladı.

Berikiler hemen oracıkta çimenlere yatıp kulak kesildiler. Selvilerin uğultulu karanlığı içinde bir puhukuşunun ateş gözleri aynalandı. Ve ötmesi de gecikmedi. Aldırış etmemeye çalıştılar. İzzet'in ağanın mezarına vardığını kestirdikleri kertede, kazığın başında tokmağın birkaç kez kütlemesini de işitebildiler. Ama arkası gelmedi. Arkası, İzzetin dönüp gelmesiydi yani . . .

Saniyeler saat tıkırtısında yürürken, akılda durup da gitmez oldu. Bir ter bastı ki çimene uzananları, dibektaşında böylesine terliyezlerdi. Yoktu İzzet. Avuçlarının içinde birer sigara yakıtılar. Türketiler sigaraları, İzzet halâ yok. Bir ara «bize oyun etmek için öte yanından çıkıp gitti mezarlığın» diye düşündüler. Gel gör ki, İzzet geceyarısına kadar da evine dönmedi. Arkadaşları yatağa da giremediler, gözlerine bir damla uyku da girmedi.

Ortalık ağırırken açıklanan durum hiç de düşündükleri gibi değildi. Varıp baktılar ki, İzzet kazığı çömeldiği yere yayılan şalvarının torbasiyle beraber çakmış, sonra da herhalde çekilip ayrılamamış ve yarı oturuk durumda oracığa yığılıp kalmıştı. Kendisini ağanın tuttuğunu sanmış olmalı ki, bayılmış, katılmış bir hali vardı. Alt dudağının biraz seğirmesinden başka dirim işareti vermiyordu.

Omuzlayıp evine getirdiler. Karı-kızan başladılar hönkürmeye. Isıt bakalım, İzzet ayılmaz. Oğ bakalım, dirilmez. Ödü patlamış ki, sarısı gözlerinin akına vurmuş dediler kocakarılar . . . E çaresi? Okutmalı. Hemen komşu köyün üfürüğü-tükürüğü keskin hocasını çağırıp, bu işi de yaptılar.

Derken, ağanın oğlu gelip dayanmasın mı kapiya adamlarıyla beraber! Bağırır da bağırır: «Babamın mezarına kazık çakanı kazığa çektirmezsem, bana küçük ağa demesinler!»

Bereket, Sarı Yusuf'la Sığırtaç Ali aldılar onu araya:

«Bildığın gibi değil ağam», dediler. «İyi saatte olsunlar, İzzet odundan dönerken

cinler yakalamışlar da, aman-zaman demesine kalmadan, sadık hizmetkârı diyerekten çakıvermişler oraya!»

Küçük ağa az inanmış, fakat çok korkmuştu. Çaresiz sustu.

Ve İzzet ta akşama doğru incecikten iniltileyle ilk dirim haberini verdi. Soruları halâ anlamıyor, ağazından da kem-kümden başka bir şey çıkmıyordu. Ensonu yalnız «ka-ka-ka» diye bir süre kekeleydi. Sonra sonra bu heceyi güç halle tamamlayıp «kazık» diyebilirdi.

Nihayet, gece vakit, iyice yırttıktan sonra, arkadaşları sordular:

«Peki, nedir bu ka-ka-layıp durduğun kazık?»

İzzet bir sırı çözümlercesine ve yine her hecede kekeliyerek cevap verdi:

«Ağa kazığı be. Ölüsü bile kazıkladı bizi cenabetin. Bana sorarsanız, en sağlamı, bunların dirisiyle cedelleşmek.»

F. E.

Şiirler

İKİ VATANDAŞ

Ana karnında başlar ayrılıklarımız
Senin kanına havyar karışır
benimkine mısırla karatohum.
Şen becerikli ellerde doğarsın
idrofil pamuklar üstüne
ben direk diplerinde küle düşerim.
Sizin evde şenlikler
bizimkinde telâş başlar.
Adımız yazılır kütüklere

Sen Ali

Ben Veli

Ama farklı iki vatandaşız, belli.
Senin için okullar yapılır
Her okulu beğenmezsin.
Ben duvar diplerinde tebcet ezberlerim
Lüks sayılır okumak bizde
Okuyan çok azdır içimizde.
Hasılı ana karnında başlar ayrılıklarımız
Güya sen ve ben eşit haklı vatandaşız . . .
Macit Aşkan

GÖZ

Herkesin bir derdi var dostlarım!
Emekli Yakubu zaman ağlatır,
Ateşçi Saidi duman,
Maçkallı Nurteni roman,
Âma Mustafayı keman,
Aşçı İsmaili soğan ağlatır.

Kimini ana, kimini teyze ağlatır,
Anamızı kadı ağlatır,
Dul Remziyeyi ev kirası,
Pötürgeli Osmanı bıçak yarası,
Laz Fehmiyi Rize ağlatır,
Kolsuz satılmışı Kore ağlatır halâ,
Beni de ağlatsa ağlatsa
Halâ satılışımız ağlatır.

Faik Boysa

Bu sayfa sizin

Bizlerle ilgilenin

Fransa'ya kontratla geldiğimiz, 8 saatlik işgünü anlaşması da imzaladığımız halde, bizi her gün, 10-12 saat, Fransa ormanlarında çalıştırıyorlar. Ne kadar fazla çalışırsak çalışalım, ne mesai ödüyorlar, ne de yevmiyemize zam yapıyorlar. Çocuk parası ve izin parası vermiyorlar. Yabancı ülkelerde derdimizi dinleyecek makam bulamıyoruz.

Hükümet yetkililerinden, Dışişleri Bakanlığından ilgi ve cevap bekliyoruz...

Fransa orman işçilerinden Mehmet Aşık.

Capel Camps 19 – Mercoeur – France

Kaçak çay

Burası Gaziantep. Şehirde pasajlar var. Bu pasajlarda neler satılmaz? Gerçi her satılanın kaçak olduğunu iddia edecek değilim. Fakat malların yüzde sekseninin kaçak olduğunu bütün Gaziantep halkı biliyor. Bu malların en önemlilerinden biri de çaydır. Pazarlarda, her dükkânda, istediğiniz kalitede kaçak çay bulabilir ve alabilirsiniz.

Bugün kahvehanelerin hemen hemen hepsi kaçak çay kullanır. Çünkü kaliteli çayın fiyatı 55-60 lira.

Neden halkımızı kaçağa alıştırıyoruz? Bu işlerin çaresi yok mudur? Var elbette. Tekelin kaliteli ve ucuz çay çıkarması birinci çaredir. Halkın takdirini kazanması için, kaçak çaylardan üstün kalitede çay çıkarılması zorunludur. Kaliteli çay olmalı ki «İşte bizim çayımız» diye iftihar duyulalım. Paramızı ele vermeyelim.

Bu yazımı ilgililerin dikkatine sunuyorum. Çünkü onlar bu durumun farkındadırlar. Ama nedense hiç bir faaliyet göstermiyorlar.

H. Avcı – Gaziantep

Başsız kalan köy

Köyümüzün toprak sorunu için, bizlere yapılan baskı ve şiddet hareketlerinin zulmüne dayanamayarak köyümüzün muhtar ve ihtiyar heyeti 6. 12. 1972 günü istifasını vermiş, o günden bu yana köy boş kalmıştır.

Köy halkı ana arıyı zayı etmiş arılar gibidir. İlçe Seçim Kurulu köyde 11. 2. 1973 günü muhtar ve ihtiyar heyeti seçimi yapmak istemişse de, köyün huzuru kaçmış olduğundan köylü oylarını kullanmamıştır.

İçişleri Bakanlığından bu hale bir çare aramasını bekleriz.

Bekir Tanır – Muğla

Bütün kapılar yüzümüze kapalı

Ben ve benim gibi birçok arkadaşlarım liseyi bitirdik, bir iş arayalım dedik. Gittik İş ve İşçi Bulma Kurumuna «İş istiyoruz» dedik. Yazdılar, çizdiler, arasıra uğrayın, dediler. Gittik, geldik, gittik, geldik bir sonuç çıkmadı. Bari kendimiz bir iş bulalım dedik. Fabrikalara, işyerlerine gittik yine bir şey yok. Ne olacak bizlerin durumu, kim ilgilenecek bizlerle? Yüzlerce, binlerce genç liseli, avare, sokaklarda dolaşiyor.

Orhan Korkmaz – Bursa

TÜSTAY

